

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КІЦМАНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням педагогічної ради

ВСП «КФК ЗВО «ПДУ»

від «28» 02 2025 р. протокол №5

Введено в дію наказом

ВСП «КФК ЗВО «ПДУ»

від «03» березня 2025 р. №35-з

Директор Іван БІЛЯР

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ
І ФІНАНСУВАННЯ»

підготовки фахового молодшого бакалавра
за освітньо-професійною програмою

"ВИРОБНИЦТВО І ПЕРЕРОБКА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА"

2025 рік

Укладачі: Людмила МАМАЄВСЬКА, викладачка економічних дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії», викладач-методист;

Андрій БІЛЯР, викладач економічних дисциплін, к.е.н., кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»;

Леся КОРОЛЬ, викладачка економічних дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії».

Розглянуто та схвалено

цикловою комісією гуманітарних дисциплін

Протокол № 6 від "07" 02. 2025 року

Голова циклової комісії Юлія Юлія БІЛЯР

ПОГОДЖЕНО

методичною радою ВСП «КФК ЗВО «ПДУ»

Протокол № 4 від "27" 02 року

Голова методичної ради Світлана Світлана СЛОБОДЯН

Пояснювальна записка

Предметом вивчення освітнього компонента “Основи бухгалтерського обліку і фінансування” є закономірності обліку господарської діяльності та основ фінансування з метою прийняття ефективних управлінських рішень, направлених на отримання максимального прибутку.

Міждисциплінарні зв'язки: “Економічна теорія”, “Економіка аграрного підприємства”, “Аналіз господарської діяльності”, “Основи підприємництва та маркетингу”, “Основи сільськогосподарської обслуговуючої кооперації”, “Основи менеджменту”, “Технологія зберігання і переробки сільськогосподарської продукції”, “Технологія виробництва продукції рослинництва”, “Організація і планування діяльності аграрних формувань”.

Для кращого засвоєння матеріалу викладач повинен використовувати різноманітні форми і методи навчання: заняття-екскурсії, рольові ігри, практичні заняття, інноваційні технології, наочні посібники (комплекти таблиць, плакати, навчальні відеофільми, презентації).

Структура освітнього компонента є орієнтовною. Під час складання робочих навчальних програм викладачі можуть вносити обґрунтовані зміни та доповнення в зміст навчального матеріалу та розділ навчальних годин за темами в межах бюджету часу, відведеному навчальним планом на вивчення освітнього компоненту. Внесені зміни та доповнення мають бути обговорені на засіданні циклової комісії і затверджені заступником директора з навчальної роботи.

1. Мета та завдання вивчення освітнього компонента

Метою вивчення навчальної дисципліни “Основи бухгалтерського обліку і фінансування” є формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку в аграрних формуваннях.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни “Основи бухгалтерського обліку і фінансування” є надання здобувачам освіти теоретичних знань та набуття практичних навичок з ведення обліку і фінансів у виробничих підрозділах аграрних формувань.

Програма освітнього компонента складається з таких розділів:

1. Основи бухгалтерського обліку
2. Фінансовий облік
3. Управлінський облік
4. Основи фінансів

2. Очікувані результати навчання

Відповідно до Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 201 Агрономія освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30.06.2021 р. № 743 у результаті вивчення освітнього компонента “Основи бухгалтерського обліку і фінансування” здобувач освіти повинен володіти такими предметними компетентностями:

Інтегральна компетентність: здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Загальні компетентності: здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні компетентності: здатність розв'язувати основні типи задач професійній діяльності, здатність прогнозувати можливості реалізації сільськогосподарської продукції в умовах існуючого ринкового середовища

Оволодівши зазначеними вище компетентностями, здобувач освіти повинен

знати:

- загальні принципи організації бухгалтерського обліку за національними стандартами;
- типові та спеціалізовані форми первинних облікових документів;
- основні прийоми документального оформлення всіх господарських операцій;
- загальні положення обліку основних і оборотних засобів;
- облік грошових коштів і розрахункових операцій;
- порядок розрахунків між організаціями за придбані товарно-матеріальні цінності;
- облік розрахунків з оплати праці;
- визначення собівартості продукції, фінансового результату діяльності підприємства;
- суть фінансів, кредиту та їх роль;
- систему відносин підприємств АПК зі сплати загальнодержавних та місцевих

податків і зборів;

уміти:

- оформляти первинні документи, прості бухгалтерські реєстри з обліку матеріальних цінностей, продукції та коштів;
- визначити результати роботи підприємства загалом і окремих його підрозділів;
- відшукувати невикористані резерви збільшення виробництва сільськогосподарської продукції;
- обґрунтувати доцільність виробничих каналів реалізації продукції в сучасних умовах;
- оформляти розрахунково-платіжні документи;
- визначити суми платежів з податків і зборів

3. Структура освітнього компонента

№ з/п	Назва розділу, теми програми	Обсяг годин					
		всього	у тому числі				
			лекційні	практичні	лабораторні	навчальна практика	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	
НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА							
1. Основи бухгалтерського обліку							
1.1	Вступ. Основи бухгалтерського обліку	8	2	2			4
	<i>По розділу 1</i>	8	2	2			4
2. Фінансовий облік							
2.1	Склад та облік необоротних активів	4	2	2			-
2.2	Облік виробничих запасів і готової продукції	4	2	2			-
2.3	Облік праці та її оплати	6	2	2			4
2.4	Облік грошових коштів і розрахункових операцій	8	2	2			4
2.5	Облік доходів і результатів діяльності	6	2	-			4
	<i>По розділу 2</i>	30	10	8			12
3. Управлінський облік							
3.1	Облік витрат на виробництво та обчислення собівартості продукції	8	2	2			4
3.2	Особливості обліку у селянських (фермерських) господарствах та інших типах підприємств	4	2	2			-
3.3	Економічний аналіз діяльності підприємств	8	2	2			4
3.4	Звітність у сільському господарстві	8	2	2			4
	<i>По розділу 3</i>	28	8	8			12
4. Основи фінансів							
4.1	Суть і основи організації фінансів підприємства	6	2	-			4
4.2	Податкова система України	4	2	2			-
4.3	Кредитування господарської діяльності в АПК	8	2	2			4
4.4	Страховий захист майна підприємств і організацій АПК	6	2	2			2
	<i>По розділу 4</i>	24	8	6			10
	По дисципліні	90	28	24			38
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА							
8. Навчальна практика							
	<i>По навчальній практиці</i>						
КУРСОВА РОБОТА							

<i>РАЗОМ ПО ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТУ</i>	90	28	24			38

Зміст освітнього компонента

1. ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

1.1. Вступ. Основи бухгалтерського обліку

Об'єктивна необхідність вивчення основ бухгалтерського обліку і фінансування в умовах ринку.

Роль і завдання обліку в системі управління. Ознайомлення із Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Види господарського обліку. Облікові вимірники.

Поняття про предмет і метод бухгалтерського обліку. Особливості бухгалтерського обліку в сільському господарстві. Облікова політика підприємства та організація обліку господарської діяльності виробничих підрозділів.

Первинний облік і його значення. Види і зміст документів. Реквізити документів, вимоги до змісту та оформлення.

2. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

2.1. Склад та облік необоротних активів

Економічний зміст необоротних активів і завдання їх обліку. П(С)БО 7 “Основні засоби”. Склад, класифікація та оцінювання основних засобів. Первинний облік надходження, вибуття і списання основних засобів та закріплення їх у виробничих підрозділах. Облік витрат на поліпшення та утримання основних засобів. Порядок нарахування амортизації та облік зносу основних засобів. Інвентаризація основних засобів і порядок її проведення. Облік надходження, вибуття, зміни вартості багаторічних насаджень сільськогосподарського призначення. Облік орендованих основних засобів.

Практичне заняття

Складання первинних документів та облік операцій з руху основних засобів. Нарухування амортизації основних засобів.

2.2. Облік виробничих запасів і готової продукції

Економічний зміст запасів на сільськогосподарських підприємствах, їх класифікація і завдання обліку. П(С)БО 9 “Запаси”.

Організація складського господарства та облік на складах. Вимоги щодо обладнання складів.

Передумови для правильної організації обліку виробничих запасів і готової продукції.

Методика оцінювання запасів. Визнання та оцінювання сільськогосподарської продукції згідно з П(С)БО 30 “Біологічні активи”.

Документальне оформлення надходження, руху та вибуття виробничих запасів та сільськогосподарської продукції.

Інвентаризація запасів.

Практичне заняття

Складання первинних документів з обліку руху товарно-матеріальних цінностей і продукції сільськогосподарського виробництва.

Ведення Книги складського обліку. Складання Звіту про рух матеріальних цінностей.

2.3. Облік праці та її оплати

Економічний зміст і завдання обліку праці та її оплати. Трудові відносини на підприємстві. Первинний облік праці і порядок нарахування оплати праці в сільському господарстві. Облік особового складу підприємства. Систематизація (зведення) відпрацьованого часу і нарахованої оплати праці за об'єктами обліку витрат.

Порядок нарахування оплати за час відпустки, допомоги з тимчасової непрацездатності.

Систематизація даних з оплати праці в розрахунково-платіжній відомості: нарахування, види і порядок утримань із заробітної плати, Порядок документального оформлення видачі заробітної плати через касу підприємства та зарахування на банківські картки.

Практичне заняття

Складання первинних документів і нарахування оплати праці працівникам основного виробництва.

Нарахування оплати праці за час відпустки, допомоги з тимчасової непрацездатності.

Складання Розрахунково-платіжної відомості.

2.4. Облік грошових коштів і розрахункових операцій

Нормативно-правове забезпечення порядку ведення касових операцій. Облік касових операцій.

Порядок відкриття рахунків у банках для здійснення безготівкових розрахунків. Облік операцій на поточному рахунку в банку, інших рахунках банку.

П(С)БО 10 “Дебіторська заборгованість”.

Облік розрахунків з покупцями і замовниками.

Облік розрахунків з підзвітними особами.

Облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків.

П(С)БО 11 “Зобов'язання”.

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Облік короткострокових і довгострокових позик.

Облік розрахунків за страхуванням.

Практичне заняття

Складання і обробка касових документів. Ведення журналу реєстрації прибуткових і видаткових касових документів та касової книги.

Заповнення первинних документів з обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками.

Складання звіту про використання коштів, виданих на відрядження або підзвіт.

2.5. Облік доходів і результатів діяльності

П(С)БО 15 “Дохід”. Поняття доходів та їх класифікація. Облік доходів від операційної діяльності. Первинна документація з реалізації продукції, робіт і послуг.

Поняття фінансових результатів і порядок їх визначення. Облік фінансових результатів. Облік використання прибутку підприємства.

Практичне заняття

Складання документів з реалізації продукції. Розрахунок фінансового результату.

3. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

3.1. Облік витрат на виробництво та обчислення собівартості продукції

Економічний зміст виробничих витрат і їх класифікація. П(С)БО № 16 “Витрати”. Методи обліку витрат. Типове положення з планування, обліку і калькуляції собівартості продукції, робіт і послуг сільськогосподарських підприємств. Об'єкти обліку витрат у галузі рослинництва.

Документальне оформлення витрат і виходу продукції. Калькуляція собівартості сільськогосподарської продукції: рослинництва, тваринництва, допоміжних та обслуговуючих виробництв.

Практичне заняття

Складання первинних документів з обліку витрат і виходу сільськогосподарської продукції. Визначення собівартості продукції, робіт і послуг за галузями виробництва.

3.2. Особливості обліку у селянських (фермерських) господарствах та інших типах підприємств

Мета і завдання бухгалтерського обліку фермерського господарства. Документальне оформлення відносин власності селянського (фермерського) господарства. Система обліку у фермерському господарстві. Значення і порядок проведення інвентаризації. Відносини фермерського господарства з найманими працівниками. Організація обліку витрат і доходів фермерського господарства. Визначення фінансового результату. Звітність селянських (фермерських) господарств. Взаємовідносини фермерського господарства з фінансовою системою.

Практичні заняття

Оцінювання майна та оформлення опису майна фермерського господарства.

Записи в журналі реєстрації господарських операцій. Заповнення відомостей обліку основних засобів і розрахунків.

Організація обліку витрат і доходів фермерського господарства. Визначення фінансових результатів діяльності підприємства.

3.3. Економічний аналіз діяльності підприємств

Поняття про аналіз господарської діяльності. Завдання та мета аналізу. Види, прийоми та методи аналізу. Інформаційне забезпечення аналізу господарської діяльності та послідовність його проведення.

Аналіз виконання виробничої програми з валового виходу продукції і ліміту витрат підрозділами господарства.

Практичне заняття

Аналіз виконання завдання з виробництва продукції, підвищення її якості.

Аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства.

3.4. Звітність у сільському господарстві

Зміст і класифікація бухгалтерської звітності. Склад, призначення і подання фінансової звітності. Статистична звітність у сільському господарстві. Порядок складання спеціалізованої звітності ф. № 50 с.-г. Складання періодичної звітності.

Практичне заняття

Ознайомлення з формами звітності.

4. ОСНОВИ ФІНАНСІВ

4.1. Суть і основи організації фінансів підприємства

Поняття про фінанси, їх призначення і роль. Функції фінансів. Джерела формування фінансових ресурсів. Фінансування підприємств і організацій. Поділ коштів підприємств на власні, позичені та залучені. Фінанси і гроші. Грошова система та грошовий обіг.

4.2. Податкова система України

Податковий кодекс України. Загальні засади встановлення податків і зборів. Поняття податкової системи та принципи її функціонування.

Загальнодержавні та місцеві податки та збори. Відповідальність підприємств і організацій за правильність обчислення платежів та сплати їх до бюджету.

Практичне заняття

Визначення і складання податкових декларацій: єдиного податку четвертої групи; податку на доходи фізичних осіб; податку на додану вартість.

4.3. Кредитування господарської діяльності в АПК

Кредит. Види і форми кредиту в Україні. Поняття про кредитування, його основні принципи. Необхідність короткострокового кредиту і розвиток кредитних відносин. Порядок складання договорів про відкриття кредитної лінії. Вивчення кредитоспроможності стійкого фінансового стану позичальника, його надійності. Підготовка та укладання кредитного договору. Складання договору застави. Ступінь кредитного ризику і його захист. Плата за кредит. Контроль за виконанням умов кредитних договорів, термінових зобов'язань, прийнятих для забезпечення кредиту та його погашення.

4.4. Страховий захист майна підприємств і організацій АПК

Економічний зміст страхування основних і оборотних фондів. Об'єкти та умови страхування. Визначення і порядок сплати страхових платежів. Визначення збитку і розміру страхового відшкодування.

Практичне заняття

Складання картки-розрахунку страхових платежів підприємства із страхуванням майна, посівів і урожаю сільськогосподарських культур.

Розрахунки збитків і страхових відшкодувань під час настання страхових випадків.

Самостійна робота

Основним завданням закладів фахової передвищої освіти на сучасному етапі розвитку суспільства є формування творчої особистості, спеціаліста, здатного до самостійного підвищення фахового рівня, самоосвіти, креативності, інноваційної діяльності. Але вирішення цього завдання неможливе, якщо в освітньому процесі існуватиме лише передача знань від викладача до здобувача освіти. Щоб залучити здобувача освіти до активного здобуття знань, неоціненною є роль самостійної роботи.

В орієнтовній структурі освітнього компоненту до кожного розділу вказано кількість годин, відведена на самостійне вивчення. Самі ж теми самостійного вивчення визначає викладач, що забезпечуватиме його творче ставлення до праці, надасть можливість розвивати педагогічно доцільну лінію співпраці та перетворити дисципліну на засіб формування всебічно розвиненої особистості здобувача освіти.

Визначені теми самостійного вивчення повинні бути відображені в робочій навчальній програмі, розглянуті на засіданні циклової комісії та затверджені заступником директора з навчальної роботи.

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами діагностики (оцінювання та демонстрування результатів навчання) є: Усне опитування на заняттях; письмові завдання; самостійні роботи; тестування; залік.

6. Критерії оцінювання навчальних досягнень

«Відмінно» - оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом;

«Добре» - оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів;

«Задовільно» - оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач освіти у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки;

«Незадовільно» - оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки.

7. Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”.
2. Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”.
3. Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-III “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття”.
4. Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI ”Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування”.
5. Закон України «Про фермерське господарство <https://ips.ligazakon.net/document/T030973>
6. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон, затверджена наказом Мінфіну України від 13.03.98 р. № 59.
7. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон, затверджена наказом Мінфіну України від 17.03.2011 р. № 362.
9. Положення про інвентаризацію активів та зобов’язань, затверджене наказом Мінфіну України від 02.09.2014 р. № 879
10. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Мінфіну України від 30.11.99 р. № 291.
11. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV.
12. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV.
13. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.
16. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом МФУ від 24.05.95 р. № 88.
17. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджено постановою правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148.
18. Бухгалтерський фінансовий облік / За ред. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир : ПП “Рута”, 2005. – С. 296–313.
19. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах України / За заг. ред. А.М.Коваленко. – Дніпропетровськ: ВКК “Баланс – Клуб”, 2009. – 736 с.
20. Маренич Т.Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях : підручник. – Київ : Видавничий дім “Професіонал”, 2005. – С. 385–399.
21. Фінансовий та управлінський облік на сільськогосподарських підприємствах : підручник / М.Ф.Огійчук, В.Я.Плаксінко, М.І.Беленкова та ін. / За ред. М.Ф. Огійчука. – Київ : Алерта, 2009. – 1056 с.
22. Лишиленко О.В. Бухгалтерський управлінський облік : навч. посіб. – Київ : ЦНЛ, 2011. – 669 с.
23. Ступаченко О.М., Хоменко О.М. Основи бухгалтерського обліку і фінансування. – Київ : Аграрна освіта, 2009.

Електронні ресурси

24. Верховна Рада України <https://www.rada.gov.ua/>
25. Міністерство економіки України <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>
26. Законодавство України <https://ips.ligazakon.net/resource/legislation>
27. Офіційний сайт Міністерства фінансів України <https://mof.gov.ua/uk/>
28. Офіційний сайт НБУ. <https://bank.gov.ua/>
29. Офіційний сайт Державної податкової служби України. <https://tax.gov.ua/>
30. Офіційний сайт Держстат України <https://stat.gov.ua/uk>
31. Газета “Все про бухгалтерський облік” <https://gazeta.vobu.ua/>